

NIEZBOŻNOŚĆ (102) sb f

W pisowni łącznej (100), w rozłącznej (2).

e oraz oba o jasne.

sg N niezbożność (27). ◇ G niezbożności (40). ◇ D niezbożności (2). ◇ A niezbożność (17).
◇ I niezbożnością (3). ◇ L niezbożności (2). ◇ pl N niezbożności (1). ◇ G niezbożności (4). ◇ A
niezbożności (5). ◇ L niezbożnościach (1).

Sł stp brak, Cn s.v. niepobożność, Linde XVII w.

Postępowanie wbrew prawu bożemu; wszelka nieprawość, także bezbożność i herezja; impietasPolAnt, Modrz, Calep, Vulg, Cn (102) : ale taka ieft niezbożność włudziách/ że tego nięchcą za przykład vznawać i rozumieć MurzHist R; MurzNT 76; abyś [WKM] [...] niewinnych z utrapienia uswobodził niezbożności z państw swych wykorzenił Diar 100; Czemuż piorun nie zgromi takiey niezbożności? GrzegRóżn N4v; Ktoremu [Kościółowi powszechnemu] niechćieć dąć naprzod/ álbo naywyżlza záprawdę niezbożność ieft/ álbo hániebna pychá y hardość. WujJud 116v; O pánujący Pánie/ Myciechmy wżyfcy fą pełni niezbożności [nos omnes pleni sumus impietate]. BudBib 4.Esdr 4/37[38], Ps 5/4[5], Mal 3/15; y Dawid mowi. Pfal. 32. Szczęśliwy ten ktoremu wyftępek ieft odpużczony/ ktorego grzech ieft pokryty. Szczęśliwy człek ktoremu Pan nie poczytá niezbożności etc. [iniquitatem PolAnt Ps 32/2]. CzechRozm 116, 91v, 217, 221; ModrzBaz 86v; KochPs 107; SkarŻyw 130, 298; żeby fię Bog miał sftáwác Aniołem niż Anioł Bogiem: tedy to ieft gruba niezbożność/ ták o Bogu krory [!] ieft nigdy nieodmienny trzymać/ y to mu przyczytác CzechEp 212, 88, 127, 129 [2 r.], 135, 138 (13); NiemObr 65; Calep 512a; WujNT Rom 11/26; gdyż iáfna niezbożność ieft/ przywięzowác pólpolitowánie przyśięgi do Ewángeliey/ ktora iey tym fpořobem zákázue. PowodPr 49, 42; SkarKaz 44a.

niezbożność czyja [w tym: G sb i pron (23), ai poss (11), pron poss (8)] (42): Záprawdę od poczátku swiátá do dnia tego Nie bylá táká fprořna niezbożność żadne⁸⁰ Iák Sábelliufzowá náuká o Bodze GrzegRóżn N2; Te fłowá wywrotne wáfze okázuią/ y niewinność ftanu ludzi Kościóła Powfzechnego/ y fprořną niezbożność wáfzę. WujJud 10; fprawiedliwość fprawiedliwego ná nim będzie/ á niezbożność niezbożne⁸⁰ ná nim będzie. BudBib Ez 18/20, Eccle 8/8; CzechRozm 184v; SkarŻyw 58, 80, 492; Wfzákże/ mogłaby fię nieiáká folgá/ tey niezbożności ludzkiey/ pozwolić/ ieftliby koniecznie z niewiádomości imiēnia Bożego bład ten przyfzedł. CzechEp 86, 86, 109 [2 r.], 132, 282, 350 [3 r.] (16); Y nic inřzego Luterá naprzod nie pobudziło/ iedno/ iż tákiey niezbożności Papieżá Rzymfkie⁸⁰ wytrwác nie mogł NiemObr 153, 64, 65, 156, 163, 176; ReszPrz 106; ArtKanc Q9v; ábyście ich krwią Páná Kryftufowá omytych/ nie dopuřczáli mázác tą niezbożnością Máhometcká. OrzJan 32; WujNT 44, 60, 94; Epikurfka to y Sáduceyfka niezbożność/ do ktorey nas fekty Luterfkie wiodą: ábyfmy o swiętych y o vmártych niewiedzieli SkarKaz 634b, 347a; SkarKazSej 702b. Cf »niezbożność heretycka«.

W połączeniach szeregowych (8): Diar 99; Záchowuiący miłofierdzie ná tyfiące/ niřzczący nieprawość/ y niezbożność/ y grzech [ferens iniquitatem et praevaricationem et peccatum]/ á (zwinnego) nieczyniác niewinnego/ náwiedzáiác nieprawość oycow nád fynmi BudBib Ex 34/7, Eccle 7/25[26]; y zaráz fię chytróć/ zdrádá/ kłamftwo/ y niezbożność Heretycka/ ktorą oni fwego

fałszu/ wnauce miałto cudow podpieraią/ odkrycie. *SkarŻyw* 389; *CzechEp* 350, 358, 400; *PowodPr* 14.

W przeciwstawieniach: »pobożność, sąd ... niezbożność« (2): *NiemObr* 156; Widziałem pod łożcem miałto łądu niezbożność [*Vidi sub sole in loco iudicii impietatem Vulg Eccle 3/16*]/ y miałto łąprawiedliwości nieprawość. *SkarKaz* 2a.

W charakterystycznych połączeniach: gruba niezbożność, haniebna, najwyższa, sproсна (2), śmiała (2), wielka (3), zuchwała; działać niezbożność; pełen niezbożności (3).

Wyrażenia: »niezbożność heretycka« (3): *SkarŻyw* 389, 391; Ktorych to kościołow y domow Bożych wielką część w tey koronie niezbożność heretycka popufołszyła *SkarKaz* 453b.

bibl. »tajemnica niezbożności« (2): łąfzeliście iż Antychrift idzie/ ktore ście Antychriftá/ Páweł ś. zowie łąprawowániem táiemnice niezbożności [*Nam mysterium iam operatur iniquitatis PolAnt 2.Tess 2/7*] *CzechEp* 353, 352.

Szeregi: »niezbożność abo własniej mówiąc bezprawie Antychrystowskie« (1): Ale iż iuz zá żywotá Apoftolŕkie⁸⁰ łąprawowála łąię tá táiemnicá niezbożności/ ábo/ wławniej mówiąc/ bezpráwia Antychryftowŕkie⁸⁰ *CzechEp* 352.

»niezbożność i bluźnierstwo« (1): Nowy teftáment Budne⁸⁰ frodze zfałżwowány/ y bluźnierŕkimi przypilki nádżiany/ á Czechowicow drugi/ teyże niezbożnościy bluźnierŕtwá pełny. *WujNT przedm* 2. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»chytrość i niezbożność« (1): áby tá chytrość łązátáńŕka [...] tym doftáteczniey mogła być poznana y odrzucona: y chytrość tey y niezbożność tych nowych Kátholikow *CzechEp* 109. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»niezbożność i zła droga« (1): Co ielŕize ty niezbożnemu obwieścifz/ á on łąię od niezbożności fwey/ y od złey drogi fwoiey nie odwróci/ on ci we złości fwoiey vmrze/ áleś ty duŕżę fwoię wyzwolił. *ReszPrz* 106.

»fałsz i niezbożność« [*szyk 1:1*] (2): OTo maŕz wierny czytelniku Obrazoborŕkie kácerŕstwo: to ielŕ tych ktorzy z kościołow obrázy wymiátáli [...] ktore [...] wŕzákże vpáść iáko fałż y niezbożność muŕiáło. *SkarŻyw* 301; *NiemObr* 165.

»niezbożność i grzech« (1): kto tu ná was ze wŕzech łątron kroleŕtwá zebráne/ y ná głowy ludu pátrzy/ [...] domyŕláć łąię może/ iákie niezbożności y grzechy po wŕzytkiey koronie pánuią. *SkarKazSej* 705b. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»niezbożność a lekkość« (1): I Bóg nademną nędżnem okazać raczył/ iakomuŕię ta niezbożność a lekkość ięmu wyrádzoną niepodobá. *MurzHist* H2.

»niezbożność i niedowiarstwo« (1): żeŕmy iuz wŕzyŕcy z rodzái u fwego/ odwroceni łą od dobrego/ [...] będąc pełni niezbożności wŕzelákiey/ y niedowiarŕtwá/ noŕżąc w łobie wzgárdę/ y nieprzyzáźń á gniew/ przeciwko Bogu łątworzycielowi łąwemu. *WujJudConf* 63.

»niezbożność i nieprawość« (1): Otoż tu iuz mamy wyŕtáwionego przed oczy Antychriftá/ iáko páná/ głowę y herŕtá/ nie tylko wŕzech inŕszych Antychriŕtow mnieyŕszych/ ále y wŕzelkiey niezbożności y niepráwoŕci. *CzechEp* 353. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»niezbożność i niesprawiedliwość« [szyk 1:1] (2) *NiemObr* 156; Y takci iuz wiele fię w tych prławách wálznych pobładziło/ wiele fię niefráwiedliwósci y niezbożności w nie námiełzáło. *SkarKazSej* 700a. [Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.]

»złe obyczaje i niezbożność« (1): Nie fkwápiaycie fię: teź ná piłanie y rozmnażanie Konfitytucyi/ po ktorzy vęglzczániu zle obyczáié y niezbożność ludu wálzego poznác *SkarKazSej* 702b.

»nie tylko sromota ale i niezbożność« (1): Wielka tedy nietylko frototá/ ale y niezbożność ludziom krześciánfkim/ á ielcže ślacheckim/ cnoty nád inłze tytuł nołżącym/ [...] wolnością zwác/ y do vmoru fię záto brác/ co włáfną niewolą/ fkázą y vpadkiem ielł. *PowodPr* 61.

»śmiałość i niezbożność« (1): iednák ták wielka ielł śmiáłość y niezbożność Budnego: że to fłowo Bog z textu śmiáł wymázác. *WujNT* 555.

»złość i niezbożność« [szyk 4:1] (5): Wielka fie złość y niezbożność ludzka otworzy: Wiárá fię Kátholicka rołtárga/ á ołtarze Boże ludzie [!] Bełtyom podobni rozmięcą. *SkarŻyw* 58; *CzechEp* 350, 386; Lecź włzytkę niezbożność/ y złość Papieźow Rzymfkich/ pochlebcy ich zmyfloną świętobliwóścią fłolice Rzymfkiey pokrywáią *NiemObr* 156; *WujNT* 836. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

W przen (7) : Złych fię tedy wodzow w tey mierze/ Kátholikow fwoich X.K. vchwycił y rozmiłował/ ktorzy ślepymi będąc/ iuz go z łobą w ten doł ták śmiáley niezbożności wpráwili/ że on teź z nimi piłmo ś. śmie názywác rzelzotem Izátánfkim y piálczyłym fundamentem. *CzechEp* 122; Duch Boży opifując Antychriłtá/ nie iednę ofobę znáczy/ ále fłolicę/ ábo páńftwo niezbożności opifuie *NiemObr* 163, 164.

niezbożność czyja (1): zli ludzie/ co iedno chcą/ nád podleyfzymi przewodząc/ wymyfláią/ y bełpiecznie proporce niezbożności fwey rozłzerzáią. *CzechRozm* 183v.

W przeciwstawieniu: »niezbożność ... sprawiedliwość« (1): Nic nie pomogą fkárby niezbożności [Nihil proderunt thesauri impietatis *Vulg Prov* 10/2]/ lecź fpráwiedliwość wyzwála od śmierci *KołakSzczęśl* B4v.

Wyrażenia: »chodzący w niezbożnościach« = *grzeszący* (1): przyidą naśmiewcy/ chodzący według fwych poządliwósci w niezbożnościách [ambulantes in impietatibus]. *WujNT ludae* 18.

bibl. »przybytek niezbożności« (1): Bo ták mowi: Obrálem (łobie) być w progu domu Bogá me^{go} niź miełzkác w przybytkách niezbożności [in tabernaculis impietatis *PolAnt Ps* 84/11] *CzechEp* 156.

Synonimy cf NIEPOBOŻNOŚĆ.

Cf **BEZBOŻENSTWO**, **BEZBOŻNOŚĆ**, [**NIEZBOŻENSTWO**], **PRZEZBOŻNOŚĆ**, **ZBOŻNOŚĆ**